

USENGA WA PAULO KWA WAFILIFI Ulongozi

Paulo kandika usenga kwa wahuwila wa Chilisito weli Filipi habehi ya mwaka 61 kwandusila viyelekigwe Yesu lusita viyakalile muna ichifungo uko Loma fana viilagusigwa muna 1:13. Usenga wandikigwa kwa bumbila da wahuwila wa Chilisito weli uko muna dibululu da Filipi. Chodaha kwiifunza chidogo kusunhela bululu da Filipi kulawa muna ichitabu cha Sang'hano za Watumigwa. Filipi dikala bululu kulu muna umkowa wa Makedoniya. Iviya dikala bumbila da ichanduso da wahuwila muna mkowa wa Makedoniya. Paulo na Sila wasonga bumbila diya na wekigwa muna ichifungo ichilo chimwe viwakalile uko Filipi fana viilagusigwa muna ichitabu cha Sang'hano za Watumigwa sula ya 16.

Yodahika Paulo kakala na malungilo yamwenga viyandike usenga uno. Kandika kuding'ha hewela bumbila da wahuwila wa Chilisito kwa ichimu cha chitumetume chiwachitumile viwahulike kuwa kakala muna ichifungo muna 4:10-19. Nayo iviya kawalagusa viyeli muna ichifungo na kandika wawahokele Timoseyo na Epaflodito kwa ichimu cha sang'hano yawo inogile kaidi viya wautegeleze ulangulizi wawo muna 2:19-30.

Yeliumo

Paulo kokwandusa usenga wake kwa kudil-amsa bumbila da wahuwila weli Filipi muna

1:1-2.

Kaidi kowalongela mbuli zimwenga kushela viyeli na mbuli zimwenga za kulumiza ziyakalile nazo muna 1:3-2:30.

Maabaho kolava malagilizo yamwenga kwa ichimu cha ugima wa Chichilisito muna 3:1-4:9.

Kuuhelelo Paulo kogotola kwa kuding'ha hewela bumbila da wahuwila wa Chilisito kwa vitumetume yawo na kutuma ndamsila yake muna 4:10-23.

¹ Niye Paulo hamwe na Timoseyo, watumigwa wa Chilisito Yesu, chowandikila wanhu wose wa Mulungu uko Filipi, wowailumbile na Chilisito Yesu, haswa chowandikila walangulizi na wanhu woditaza bumbila da wahuwila wa Chilisito. ² Nowalondelani unovu na tindiwalo kulawa kwa Mulungu Tati yetu na Mndewa Yesu Chilisito.

Paulo kowatambikila wahuwila wa Chilisito

³ Chila viniwakumbuka nomwing'ha hewela Mulungu wangu. ⁴ Siku zose nowatambikilani mweye mose kwa Mulungu na notambika kwa deng'ho ⁵ kwaviya vomunitazile muna usang'hano wa kupwililisa Mbuli Inogile kwandusila zuwa da mwanduso vomuhilike mbaka diyelo. ⁶ Na niye chinamanya ng'hani ni kuwa Mulungu yanduse usang'hano unogile muna imizoyo yenu kezaikomeleza muna dizuwa dondayabwele Chilisito Yesu. ⁷ Na ivo nilondeka kuwagesani, kwaviya nowagesani ng'hani muna umoyo wangu. Mweye mose muihanganya muna unovu wa Mulungu hamwe na niye, lusita voniwa muna ichifungo hebu voniwa kunze nolagusa na

noigombela Mbuli Inogile. ⁸ Kwaviya Mulungu niiyo mkalangama wangu kuwa nolonga ukweli viya viniwawonela hamu mweye mose muna umoyo wa ulondo wa Chilisito Yesu.

⁹ Kwaviya nhosa yangu iyo ino, nompula Mulungu ulondo wenu wiyohe ng'hani, hamwe na umanyi na ubala wose, ¹⁰ muladi mudahe kusagula chinhu chinogile ng'hani kufosa vose. Baho mwizakuwa wanhu welile na welibule ching'hwasu chochose muna dizuwa dondayabwele Chilisito. ¹¹ Ugima wenu wizamemezigwa mbuli zinogile kwa nzila ya Yesu Chilisito, kwa kumtunhiza na kumwing'ha nhogolwa Mulungu.

Kukala kwa kumsang'hanila Chilisito

¹² Ndugu zangu nolonda muvimanye vinhu vovinilawilile vinhaza ng'hani kwiipwililisa Mbuli Inogile. ¹³ Kwa ichimu cha yayo, wakalizi wose wa kaye ya mfalume na wamwenga wose wovimanya kuwa niye namuna ichifungo kwaviya niye nomsang'hanila Chilisito. ¹⁴ Kwa ichimu cha kufungigwa kwangu, kuwatendeza ndugu wengi kuwa na uhuwilo kwa Mndewa na mbaka wokuwa magalu wa kuupwililisa usenga wa Mulungu bila ya ludumbo.

¹⁵ Wamwenga woupeta usenga wa Chilisito kwaviya wana migongo na wamwenga wana ndwagi, mbali wamwenga wompeta kwaviya wolonda kuwataza wanhu. ¹⁶ Wasang'hana ivo kulawa muna ulondo, kwaviya wovimanya kuwa Mulungu kaning'ha usang'hano kwiigombela Mbuli Inogile. ¹⁷ Mbali wanhu waja wowompeta Chilisito kwa faida yawo wenyewo na siyo kwa

moyo welile, wogesa kuwa wezanyongezela manhesa mengi viniwa muna ichifungo.

¹⁸ Siyo chinhu bule! Yahawa kwa lungilo dihile hebu kwa lungilo dinogile, mbuli za Chilisito zogong'ondigwa, ivo nodeng'helela. Ona nizagendelela kudeng'helela. ¹⁹ Kwaviya novimanya kuwa kwa nhambiko zenu na nhazo yoyilawa kwa Muhe wa Yesu Chilisito nizailegeha. ²⁰ Chonilonda ng'hani na lololo jangu ni kuwa habule chinhu chonitenda chondachinigume chinyala, nizakuwa galu muladi sambu na lusita lose, nihadanganika hebu nihawa mgima, Chilisito kotunhizigwa muna ulukuli lwangu. ²¹ Kumwangu niye kukala ni Chilisito na kudanganika ni faida. ²² Mbali fana kwa kukala chiisi, nizadaha kusang'hana usang'hano uli na faida ng'hani, ivo sivimanya nisagule choni. ²³ Nolondeka nitende yano maida yoilinga. Nolondeka kuleka ugima uno, na kuhita kukala hamwe na Chilisito, mbuli inogile ng'hani, ²⁴ mbali kwa ichimu chenu vinoga ng'hani one nahasigala kukala. ²⁵ Nohuwila kwa mbuli ino na ivo novimanya kuwa nizagendelela kukala na mweye mose, muladi mudahe kugendelela kudeng'helela na kukala muna uhuwilo yenu. ²⁶ Ivo vondaniwe na mweye kaidi, mwizakuwa na chimu cha kuigodela kwa chiya Chilisito chayanitendele niye.

²⁷ Mbali ugenzi wenu uwe fana viya vilondeka Mbali Inogile ya Chilisito fana viya niheza na kuwawona mweye hebu fana siwile baho, niहुlike kuwa mokwima vinogile muna umoyo umwe

na kuno mogala ng'hondo kwa hamwe na kuno lungilo dimwe kwa ichimu cha voilonda Mbuli Inogile. ²⁸ Sekemuwadumbe wehi wenu, yayo yezalagusa kuwa wawo wezanangigwa, na mw-eye mwizakomboligwa kwaviya ukombola wenu wolawa kwa Mulungu. ²⁹ Kwaviya mwing'higwa nyafasi ya kumsang'hanila Chilisito, na siyo kwa kumuhuwila muhala, mbali iviya kwa kugazigwa kwa chimu chake. ³⁰ Lelo mulumba hamwe na niye muna kuiyoha. Kuiyoha kuno ni sawa na kuniwona niye mbaka diyelo mohulika viniyoha.

2

Unyendanyenda na Ukulu wa Chilisito

¹ One mogumigwa moyo kwa kwiilumba na Chilisito, one ulondo wake wowagela moyo, one muna mvava na Muhe Yelile na one muna ubazi na uhole, ² maabaho dimemezeni deng'ho jangu kwa kuwa na magesa yamwe, ulondo umwe, na moyo umwe na muhe umwe. ³ Sekemutende chinhu chochose kwa moyo wa chimasolo wala kuigoda, mbali muinyenyende mweye kwa mw-eye, chila munhu yamuwone miyage kofaya kufosa yeye mwenyewo. ⁴ Chila imwe wenu sekeyazahile malondo yake mhuhala mbali uza-hile malondo ya miyago. ⁵ Muwe na lungilo diya da umanyi fana diya diyakalile najo Chilisito Yesu. ⁶ Chilisito kakala Mulungu kweli, mbali hagesile kuwa kulinga fana Mulungu ni chinhu cha kunanahila kwa ludabwa. ⁷ Mbali kwa kulonda yeye mwenyewo, kayalekelela yayo yose, na kawa fana mtumwa.

Kelekigwa kuwa munhu,
kawoneka fana munhu.

⁸ Kainyendanyenda na kutegeleza mbaka kudanganika mbaka kadanganika mumsalaba.

⁹ Kwa chimu icho Mulungu kamwinula mchanyha ng'hani na kamwing'ha zina didifosa mazina yose. ¹⁰ Mbali kwa zina da Yesu,

vilumbigwa vose kuulanga, muna isi na kowadanganike,

vitumbale mavindi haulongozi wake, ¹¹ Na kwa utunhizo wa Mulungu Tata,

chila lulimi lwizatogola kuwa,

“Yesu Chilisito ni Mndewa!”

Bung'hulo fana nhondo

¹² Ivo wambwiya zangu walondwa, siku zose vinikalile na mweye munhegeleza, fana vinili kutali na mweye, gendeleleni kutegeleza. Sang'haneni sang'hano kwa ludumbo na kugudemeka kwa ichimu cha ukombola wenu, ¹³ kwaviya Mulungu kosang'hana mgati yenu yawadahizeni muwe na lungilo na mudahe kutegeleza lungilo jake mwenyewo.

¹⁴ Tendeni chila chinhu bila kulongelela wala kuihuma. ¹⁵ Mbali muwe wanhu wanogile mulibule uhasanyi fana wana wa Mulungu welibule ubanazi wokala muna isi ihile na yagile. Mwizabung'huka hagati yawo fana nhondo vizimwemwesa ulanga. ¹⁶ Muhamha mbuli yoigala ugima, nidahe kuwona kupata chinhu cha kuigodela muna Dizuwa dondayabwele Chilisito, kwaviya izawoneka funhu funhu

kuiyoha kwangu na sang'hano yangu hayagile bule!

¹⁷ Fana yahawa nilavigwa sadaka hamwe na uhuwilo wenu na kumsang'hanila Mulungu. Ivo nodeng'helela ng'hani na kuweng'hani mweye mose deng'ho ijo jose. ¹⁸ Na mweye iviya molon-deka mudeng'helele na kusekelela hamwe na niye.

Timoseyo na Epafuladito

¹⁹ One Mndewa Yesu yahalonda, nololela kuwa nizadaha kumtuma Timoseyo kumwenu sambu, ivo nodaha kugumigwa moyo kwa mbuli zenu. ²⁰ Nabule munhu imwenga fana yeye yoyowasang'hanileni kwa ulondo. ²¹ Wanhu wamwenga wose wolonda mbuli zawo wenyewo, hawalonda mbuli za Yesu Chilisito. ²² Mbali mweye movimanya viya Timoseyo viyailaguse kuwa kofaya, kasang'hana sang'hano na niye, fana tati na mwanage, kasang'hana na niye kwa ichimu cha Mbali Inogile. ²³ Ivo nololela kumtuma Timoseyo kumwenu, baho vondanivimanye yondayanilawilile. ²⁴ Nomuhuwila Mndewa kuwa niye mwenyewo nizadaha kwiza kumwenu vino sambu.

²⁵ Mbali niwona yolondeka nimtume ndugu yetu Epafuladito, msang'hani na kaugombela usenga wa Mndewa fana niye. Iyo yomumtumile kunitaza muuzidilwa wonili nawo. ²⁶ Kolonda ng'hani kumuwonani mweye wose, na kowona usungu kwaviya muhulika kuwa kakala mtamu. ²⁷ Mbali kakala mtamu inula tambalisa. Mbali Mulungu kamuwonela ubazi, na siyo yeye muhala, mbali na niye iviya, muladi sekeniwe

na usungu ng'hani. ²⁸ Ivo nolonda ng'hani kumtuma kumwenu, muladi vondamumuwone mudeng'helele, na usungu wangu wizamala. ²⁹ Muhokeleni kwa deng'ho, fana ndugu wa Mndewa. Wahulikeni wanhu wose walingile fana yeye. ³⁰ Kauhonza ugima wake habehi na kudanganika kwa ichimu cha sang'hano ya Chilisito, yanitaze viya mweye wenyewo hamudaha kunitaza bule.

3

Kutogoligwa chinoga haulongozi wa Mulungu

¹ Kuuhelelo, ndugu zangu deng'heleleni muna ukuilumba na Mndewa. Silegela kubwelela yaja yoniyandike haja haichanduso, kwaviya yezakongozeka ukalizi. ² Muiteganye na wanhu wotenda vinhu vihile weli fana wambwa, wanhu wowushulutiza kukanha ng'huli. ³ Mbali cheye ni wanhu wengizigwe ulungwana kweli, kwaviya chotambika kwa Muhe wa Mulungu na kuigodela muna ukuilumba na Chilisito Yesu, wala hachihuwila chochisang'hana muna ulukuli. ⁴ Na niye iviya nahadahile kuigodela vinhu vovitendigwa muna ulukuli, mbali munhu wowose yahaiwona kana chimu cha kuigodela vinhu vovitendigwa muna ulukuli, hanifosa niye bule. ⁵ Niye ningizigwa ulungwana siku yenane vinivumbuke. Niye na Muisilaeli wa kwelekigwa kulawa kabila da Benjamini, na Muyebulaniya wa haswa, muna ukwamhilila yamalagilizo, niye nikala Mfalisayo, ⁶ nikala noiyoha ng'hani mbaka nidigaza bumbila da wahuwila wa Chilisito. Kwa mbuli ya kwamha ng'hani malagilizo kwa

ichimu cha kutogoligwa kunoga haulongozi wa Mulungu, niye nikalawa sibanange bule. ⁷ Mbali vinhu vino vose vonigesa kuwa vonita, noviwona kuwa si chinhu kwa chimu cha Chilisito. ⁸ Si vinhu ivo muhala, chila chinhu nochiwona si chinhu kwa vinhu vinogile ng'hani, ni kummanya Chilisito Yesu Mndewa wangu. Kwa ichimu chake nidaha kwasa chila chinhu, na niwiwona vinhu vose kuwa unyolodo ng'hani, muladi nimpate Chilisito, ⁹ na kwiilumbagiza nayo ng'hani. Na niye sitogoligwa kuwa ninoga kwa mbuli zonitendile, unovu uja woupatika kwa nzila ya kwamha malagilizo. Mbali nitogoligwa ninoga haulongozi wa Mulungu kwa nzila ya uhuwilo wa Chilisito, unovu woulawa kwa Mulungu, nayo komtogola munhu kwa uhuwilo. ¹⁰ Nolonda kummanya Chilisito na kuwona ludabwa lwa uzilibuko wake, kuihanganya muna yamanhesa na kuilinga muna ifa yake, ¹¹ mbali nohuwila kuwa na niye iviya nizazilibuligwa.

Kuiyoha mbaka kuuhelelo wa kuihuma

¹² Silonga kuwa niye nihuma hebu nyenela, bule! Mbali nogendelela kuiyoha muladi nipate gweko kwa ichimu chake nyamhigwa na Yesu Chilisito mwenyewo. ¹³ Ndugu zangu, sigesa kuwa nipata gweko. Mbali notenda chinhu chimwe muhala, nozimiza yafosile, na noiyohelela yeli hamwande. ¹⁴ Noiyohelela mbaka kuuhelelo wa kuihuma muladi nihokele gweko diya da ugima wa siku zose, gweko ijo Mulungu kanitanga kufosela Chilisito Yesu.

¹⁵ Cheye wose wochikangale chimuhe, cholondeka kuwa na magesa yayo yayo. Mbali

one wamwenga wenu wahawa na magesa yamwenga, Mulungu kezamulagusani funhu funhu mbuli iyo. ¹⁶ Mbali chigendelele muna inzila iyo iyo ichiisondelele mbaka sambi.

¹⁷ Ndugu zangu nihigeni niye, chimwing'hani simwe dinogile, ivo wasondeleleni wawo wowosondelela simwe jetu. ¹⁸ Nimulongelani mbuli ino miyanza mingi, na sambi noibwelela kwa masozi, kuna wanhu wengi wokala fana wanhu wolema usenga wa msalaba wa Chilisito. ¹⁹ Wezakomelezekela kunangigwa, wotambikila malondo ya ng'huli zawo fana mulungu wawo. Woitunhiza kwa kutenda mbuli zoziguma chinyala, na magesa yawo ya vinhu va isi ino. ²⁰ Mbali cheye wenyewo kaye yetu ya kuulanga, na chogozela ng'hani Mulopozi wetu, Mndewa Yesu Chilisito, yeze kulawa kuulanga. ²¹ Kezazigalusa ng'huli zetu zoziwola na kuzitenda zilinge fana lukuli lwake lwa utunhizo, kwa kusang'hanila ludabwa luja loludaha kulanguliza vinhu vose.

4

Mbuli za kugela moyo

¹ Ivo ndugu zangu walondwa, nina hamu ng'hani ya kuwawona kaidi, mweye iyo deng'ho jangu na kombelo jangu, ivo walondwa wangu molondeka mwime chigangamavu muna ukuilumba na Mndewa.

² Nowalamba Eudiyo na Simtike wawe na lungilo diya diya mwa Mndewa. ³ Na weye mbwiyangu wa kuhuwiligwa, nolonda weye

uwataze wanaake wawo, kwaviya wasang'hana hamwe na niye kupwililisa Mbuli Inogile, hamwe na Chilememti na waja wose wowasang'hane hamwe na niye, mazina yayo yandikigwa muna ichtabu cha ugima.

⁴ Siku zose deng'heleleni kwa kuilumba na Mndewa. Nolonga kaidi, deng'heleleni!

⁵ Uhole wenu umanyike na wanhu wose. Mndewa kahabehi kubwela. ⁶ Sekemugaiye chinhu chochose, mbali kwa chila chinhu mulambeni Mulungu kwa kumtambikila na kumwing'ha hewela. ⁷ Na tindiwalo da Mulungu difosa umanyi wose dizawakalizani myoyo yenu na nzewele zenu muna ukuilumba na Chilisito Yesu.

⁸ Kuuhelelo ndugu zangu, geseni mbuli zino za kweli na zinogile na za kutogoligwa kunoga haulongozi wa Mulungu, zelile na zozilondeka kutunhizigwa na zozinogeza na za hishima. ⁹ Yamheni yaja yomuifunzile na kuyahokela kulawa kumwangu, mbuli zinilongile na kuzitenda. Na Mulungu yoweng'ha tindiwalo wanhu wose kezakuwa hamwe na mweye.

Hewela kwa vitumetume

¹⁰ Nodeng'helela ng'hani muna ukuilumba na Mndewa kwa kuwona mokumbuka kaidi kunitaza. Silonda kulonga kuwa munizimiza, mbali hampatile nzila ya kulagusa kuwa monigesa. ¹¹ Silonga ivo bule kwaviya nolonda chinhu, kwaviya niifunza kudeng'helela vinhu vinili navo. ¹² Nivimanya kukala na vinhu vidodo na nivimanya kukala na vinhu vingi. One nahawa na nzala hebu naheguta, one nihawa na vinhu

vingi hebu vidodo, niifunza kudeng'helela chila chinhu, ¹³ Nozidaha mbuli zose kufosela Chilisito yoning'ha ludabwa.

¹⁴ Mbali mweye musang'hana vinogile kuwa mvava na niye muna uzidilwa wangu. ¹⁵ Mweye Wafilipi muvimanya vinogile kuwa vinisegele Makedoniya muna dizuwa diya vinikalile nopeta Mbali Inogile, mweye muhala niiyo bumbila dimwe da wahuwila wa Chilisito womunitazile muna imbuli ya kulava na kuhokela. ¹⁶ Vinikalile nolonda kutazigwa kuja Sesalonike munigalila si mwanza umwe muhala. ¹⁷ Silonda kulonga kuwa nolonda kuhokela chitumetume muhala, mbali nolonda yanogile yongezeke muna ingama yenu. ¹⁸ Nihokela vinhu vose vimuning'hile, kaidi ni ng'hani kufosa vinivilondile. Nina chila chinhu, kwaviya lelo Epafuladito kamala kumgalilani chitumetume chenu. Chitumetume chino ni fana viya nhambiko inung'hila goya, nhambiko itogoligwa na kumnogeza Mulungu. ¹⁹ Na kwa nzila ya Chilisito Yesu Mulungu wangu kezafikiza malondo yenu yose, kuinzana na wingi wa utunhizo wake. ²⁰ Mulungu yeli Tati yetu yatunhizigwe siku zose! Ivo.

Ndamsa ya kuuhelelo

²¹ Walamseni wanhu wose wa Mulungu womuhuwila Chilisito Yesu, ndugu weli hamwe na niye womulamsani. ²² Wanhu wose wa Mulungu weli hano, na haswa waja weli muna ikaye ya mfalume wa Loma.

²³ Nowalondela unovu wa Mndewa Yesu Chilisito.

Biblia Ching'hwele The New Testament in Kwere

copyright © 2014, 2019 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Kwere

Translation by: Pioneer Bible Translators and The Word for the World

Contributor: Pioneer Bible Translators

For more information, visit pioneerbible.org or twftw.org

NT © 2014 Pioneer Bible Translators and The Word of the World; OT © 2019 Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

45889645-bcee-5a46-b79c-9beb4b49c6a0